

Training & Seminar

:: เว็บไซต์รับฟังความคิดเห็นด้านกฎหมายไทยสู่การพัฒนากฎหมายรัฐธรรมนูญ ::

รายละเอียด การสัมมนาเรื่อง เว็บไซต์รับฟังความคิดเห็นด้านกฎหมายไทยสู่การพัฒนากฎหมายรัฐธรรมนูญ ณ ห้องแกรนด์ A-B ชั้น 4 โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชัน ในวันจันทร์ที่ 1 พฤศจิกายน 2549 เวลา 08.30 - 14.30 น.

กำหนดการ

8.30 - 9.00	ลงทะเบียน
9.00 - 9.30	กล่าวรายงานโดย นางธนุช ตริทิพบุตร รองปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กล่าวเปิดงานโดย นาย ไกรสร พงษ์ธิ ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
9.30 - 9.40	ถ่ายรูปร่วมกัน
9.40 - 10.40	หลักการในการพัฒนากฎหมายรัฐธรรมนูญ ดร. วิษณุ เครืองาม สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
10.40 - 11.00	พักรับประทานอาหารว่าง
11.00 - 11.30	"เว็บไซต์รับฟังความคิดเห็นด้านกฎหมายไทย" สู่ "เว็บไซต์รับฟังความคิดเห็นภาครัฐ" โดย นางธนุช ตริทิพบุตร รองปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประธานคณะกรรมการประสานการดำเนินการโครงการรับฟังความคิดเห็นด้านกฎหมายไทยทางเว็บไซต์
11.30 - 12.00	นำเสนอ "เว็บไซต์รับฟังความคิดเห็นด้านกฎหมายไทย" โดย นายเรียวชัย ณ นคร อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช
12.00 - 12.15	ถาม - ตอบ
12.15 - 13.30	รับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน
13.30 - 14.30	ผู้สนใจร่วมทดลองการใช้งานเว็บไซต์บริเวณหน้าห้องตามอัธยาศัย

สาระสำคัญ การสัมมนาเรื่อง "เว็บไซต์รับฟังความคิดเห็นด้านกฎหมายไทย สู่การพัฒนากฎหมายรัฐธรรมนูญ" มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

ในหัวข้อแรกนี้เป็นการสัมมนาเกี่ยวกับเว็บไซต์ดังกล่าวนี้ เป็นผลมาจากการ

หลักคตินของมติดคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2548 ที่รัฐบาลต้องการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในลักษณะบูรณาการ (good governance) ในการบูรณาการที่สำคัญในการเริ่มต้นให้เกิดเว็บไซต์รับฟังความคิดเห็นด้านกฎหมายไทย ก็คือ การบูรณาการด้านกฎหมาย ด้วยเหตุนี้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้เป็นผู้นำในการพัฒนาจัดทำเว็บไซต์ขึ้นมา โดยได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจาก

- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และ
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จุดประสงค์ในการจัดทำเว็บไซต์ดังกล่าวนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการ

เป็นสื่อกลางระหว่างภาครัฐและเอกชนในการเข้าร่วมกันในการทำประชาพิจารณ์ในบรรดาร่างกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน และในขณะเดียวกัน เมื่อได้รับการบอกเล่าจากประชาชนมายังเว็บไซต์ก็จะส่งไปยังต้นสังกัดของแต่ละหน่วยงานได้ทราบเป็นรายงานในการแก้ไขจุดบกพร่องหรือปรับปรุงร่างกฎหมายที่จะเกิดขึ้นหรือกฎหมายที่อยู่ในปัจจุบันให้ลดจุดบกพร่องเพื่อให้เกิดความทันสมัยต่อการใช้กฎหมายฉบับนั้น ๆ

จะเห็นได้ว่าเว็บไซต์ที่ได้พัฒนาขึ้นมาถึงเป็นการใช้ขึ้นมาเพื่อส่วนรวมอย่างแท้จริง เว็บไซต์ดังกล่าวได้มีชื่อเรียกว่า www.lawamendment.go.th ซึ่งหน้าจอก็มีความหลากหลายในการใช้งาน ซึ่งได้มีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อยู่เป็นระยะตลอดเวลาปัจจุบันนี้ร่างกฎหมายที่ยังค้างการพิจารณาอยู่กว่า 72 ฉบับ และกฎหมายที่อยู่ในปัจจุบัน ก็มีอยู่กว่า 600 ฉบับ ซึ่งแต่ละประเภท ก็ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข เปลี่ยนแปลงโดยอาศัยความร่วมมือจากข้อคิดเห็นจากประชาชนซึ่งได้เข้ามาใช้งานผ่านเว็บไซต์ดังกล่าวขึ้น

นโยบายในการทำงานของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ต้องการให้เกิดเป็นการบริการแบบ e-common service ให้แก่ผู้ใช้บริการ โดยลักษณะจะใช้แนวทางของ webboard เข้ามาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการไปตามลำดับขั้น (step - by - step) โดยมีลักษณะดังนี้

1. วัตถุประสงค์เป็นการใช้งานลักษณะรับฟังความคิดเห็นจากหลาย ๆ ส่วน เพื่อสะดวกในการทำรายงานเสนอแก่ส่วนราชการ
2. มีการจำแนกกฎหมายเป็นส่วน ๆ
3. ตัว website สามารถทำให้เกิดเป็นลักษณะ poll เพื่อให้เกิดการรับฟังความคิดเห็น

เจตนาในการให้เกิดการปรับปรุงกฎหมายโดยอาศัย website มีสาเหตุดังต่อไปนี้

1. ประเภทกฎหมายมีหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายธุรกิจ กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายล้มละลาย ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นการแยกกฎหมายในลักษณะ grouping
2. กฎหมายที่อยู่ในปัจจุบัน มีการปรับเปลี่ยนไปตามสภาวการณ์สังคม มักจะเป็นแบบ conservative คือมีลักษณะล้าหลัง จึงยังมีข้อบกพร่องของกฎหมายที่ยังไม่สมบูรณ์จำเป็นต้องมีการวิพากษ์วิจารณ์ต่อบทกฎหมายนั้น ตลอดจนต้องมีการศึกษาค้นคว้ากฎหมายด้วยเช่นกัน

ลักษณะสำคัญที่ถือเป็นลักษณะเด่นในการใช้เว็บไซต์ดังกล่าว ก็คือ การกำหนดฐานข้อมูลโดยใช้ เพศ อาชีพ อายุ รายได้ และภูมิฐานะ ในการใช้เก็บฐานข้อมูลที่ได้จากการประมวลผล ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความหลากหลายในเชิงวิเคราะห์ ในการแสดงความคิดเห็นในลักษณะคือ webboard แบ่งออกเป็น 5 ส่วน

- หลักการและเหตุผล
- เจตนารมณ์ของกฎหมาย
- สาระสำคัญ
- ประเด็นสำคัญ
- รายละเอียดของร่างกฎหมาย

จะเห็นได้ว่าการแสดงข้อมูลทุกอย่าง ที่ทำไว้ในเว็บไซต์ทั้งหมดนั้น หากผู้ลงข้อมูลไม่ต้องการหรือต้องการแก้ไข ก็สามารถย้อนกลับเข้าไปแก้ไขในเฉพาะส่วนนั้น ๆ หากคิดว่าถูกต้องแล้วก็สามารถบันทึกได้ หลังจากนั้นเจ้าของหน่วย งานก็สามารถ print out ออกมาเพื่อการศึกษา ค้นคว้าในแง่มุมต่าง ๆ จากข้อคิดเห็นโดยอาศัยข้อมูล เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รวมไปถึงการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ของประชาชน

หลักการในการพัฒนากฎหมายรัฐธรรมนูญ

หัวข้อสัมมนาที่สองนี้ ก็เกิดจากมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 8 มีนาคม พ. ศ. 2548 ที่รัฐบาลต้องการเน้นการบูรณาการในด้านแผนการบูรณาการในงบประมาณ และที่สำคัญก็คือ การบูรณาการด้านกฎหมายโดยแต่ละหน่วยงานต้องมีการพัฒนาปรับปรุงตัวบทกฎหมายให้ทันสมัย มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยหาข้อบกพร่องที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการหรือ ก . พ . ร . ซึ่งต้องรับผิดชอบในการปฏิรูปกฎหมายให้เกิดความทันสมัยอยู่ตลอดเวลาจำเป็นต้องให้เกิด legal development มีชีวิตเป็นลักษณะ legal reform

วัตถุประสงค์ของการพัฒนากฎหมายรัฐธรรมนูญก็เพื่อ

1. การพัฒนาถือเป็นการปฏิรูป ควรจะใช้คำว่า " พัฒนา" มากกว่าคำว่า " ปฏิรูป" เช่น การพัฒนากฎหมายต่าง ๆ
2. จะเห็นได้จากกฎหมายลำดับรอง แม้กระทั่งหนังสือเวียนนั้นก็จะเป็น ultra vires คือขัดต่อกฎหมายหลัก
3. เพื่อให้เกิดแรงกระตุ้น (incentive) สาเหตุก็มาจากการให้โบนัสแต่ละ หน่วยงานราชการ ทำให้เห็นได้ว่า แรงจูงใจดังกล่าว ทำให้เกิดการผลักดันในการพัฒนากฎหมายให้รวดเร็วขึ้นอย่างกรณีของกระทรวงยุติธรรมที่มีข้อบังคับภายในกำหนดเรื่อง การห้ามนักโทษกินหมากในคุกโดยเด็ดขาด ซึ่งถือว่าผิดข้อบังคับซึ่งมีมาตั้งแต่สมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม ปัจจุบันควรมยกเลิกข้อบังคับดังกล่าวเสีย ก็ต้องไปดูที่มาของ การออกข้อบังคับดังกล่าวคือเป็น philosophy ว่าทำไมจึงมีเหตุผลทำให้เกิดข้อบังคับดังกล่าว เกิดขึ้นมาได้อย่างไร เพราะอะไร
4. ในแต่ละกระทรวงต้องดู target group เช่น ในกระทรวงพาณิชย์ ต้องไปถาม พ่อค้าว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจนั้น ๆ เป็นอย่างไรบ้าง ทำให้ผู้ประกอบการสามารถตอบคำถามได้ตรงประเด็น และจุดสำคัญที่ไม่ต้องโยงไปถึงการใช้เว็บไซต์ในการพัฒนากฎหมายเนื่องจากจำนวนข้อคิดเห็นมีจำนวนมาก (mass) หากจะทำการ interview ก็ใช้ประโยชน์ในจำนวนจำกัดหากใช้ผ่านเว็บไซต์ก็จะได้ข้อคิดเห็น จำนวนมากนั้นก็ถือว่าการทำเว็บไซต์มีประโยชน์ในวงกว้างต่อการพัฒนากฎหมาย
5. การพัฒนากฎหมายสิ่งสำคัญที่สุดคือต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการร่างกฎหมายอาจจะแบ่งประเภทของคนในการร่างรัฐธรรมนูญออกเป็น 2 ประเภท กล่าวคือ

- พวกที่คิดแต่ไม่ชอบเขียน คือเป็น " หัว"
- พวกที่ชอบเขียนมากกว่าชอบคิด คือเป็น " มือ"

โดยทั้งสองส่วนนับว่ามีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการร่างรัฐธรรมนูญ

รูปแบบของการพัฒนากฎหมายที่สำคัญมีดังนี้

การพัฒนากฎหมาย = การปฏิรูปกฎหมาย

good governance = PIRATE

P = Participation คือการมีส่วนร่วมจากสังคม หากไม่มีส่วนร่วมก็ไม่ถือว่าสอดคล้องจำเป็นต้องมี public participation

R = Rule of Law หลักนิติธรรม กล่าวคือ ไม่มากไม่น้อยไม่เกินไป

จากนั้น

A = Accountability ความรับผิดชอบที่เหนือกว่ามีการ check and balance

T = Transparency คือ ความโปร่งใส

E = Evaluation คือ การประเมินผล

ที่มาของข้อคิดดังกล่าวเกิดจาก ธนาคารโลก (World Bank) ใช้สำหรับการปล่อยเงินกู้ โดยได้กำหนดเงื่อนไขกับประเทศที่จะกู้เงิน จึงเป็นที่มาของคำว่า good governance ซึ่งถือเป็นมาตรฐาน (criteria) สำหรับประเทศที่เหมาะสมแก่การลงทุน โดยดูจากดัชนีของ good governance ในแต่ละประเทศนั้น ๆ

จะเห็นได้ว่าการพัฒนากฎหมายไม่จำเป็นกฎหมายใดๆ ตลอดไปถึงกฎหมายรัฐธรรมนูญก็เช่นกัน จำเป็นต้องมีการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งก็คือ good governance และทำให้เห็นว่า หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีก็เป็นตัวชี้วัดของ good governance เช่นกัน

การนำผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมฟังการสัมมนามาใช้ในการปฏิบัติงาน

1. ทำให้ทราบถึงความเคลื่อนไหวของงานจัดทำ website ของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อจะได้ทราบว่าใน website นั้นๆ มีข้อมูลอะไรที่เป็นประโยชน์ต่อการนำมาใช้ในการปฏิบัติงานด้านวิชาการของกลุ่มงาน
2. เพื่อใช้เป็นช่องทางหนึ่งในการสืบค้น ข้อมูลด้านกฎหมาย ด้านรัฐธรรมนูญในการให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภา และบุคคลในวงงานรัฐสภา
3. เพื่อเป็นแนวทางในการนำมาพัฒนาฐานข้อมูลของกลุ่มงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบันเสมอ

.. เอกสารประกอบ

.. ผู้เข้าร่วม

1. นายนิพัทธ์ สระฉันทพงษ์ นิตินร 8 ว.
2. นายยุทธพงศ์ ปิ่นอนงค์ นิตินร 6

